

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob posebnih ob 8. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smertnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in stožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorako.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Krun 1-20, za pol leta Krun 9-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekapit se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naredni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 18.

Polno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZODJAVNE VESTI.

OGRSKA.

BUDIMPEŠTA 4. Včeraj je prišla k načelnemu ministru grofu Zichy-ju deputacija iz Pečuha in mu je ponudila mandat mesta. Minister je mandat vzprejel, ter izjavil, da je koalicija radi tega izgubila pravico do obstanka, ker ni mogla doseči nikakih pozitivnih uspehov. On, minister je odločen pristaž 67te podlage.

Trgovinski minister Hyeronimi je imel včeraj na ustanovnem shodu narodne delavne stranke v Steinbruchu govor, na katerem je predvsem omenil, da je bil vsled politike gesel oviran promet Ogrske, katere ugled je nizko padel in je bila parlamentarna proračunska pravica postala iluzorična. Kar se tiče gospodarske samostojnosti Ogrske, ni mogla koalicija doseči ničesar in je zato proglasilo odgovorno vlado Feyervary-jevo radi trgovinskih pogodb, ki jih le-ta sklenila, dočim je pravi vzrok slabost koalicije nasproti avstrijski vladi. Govornik je potem pobijal mnenje, kakor da bi bil razpust zbornice protuzakonit ter je pričel potem govoriti o volilni pravici. Pobijal je toliko načrt Kristoffy-ja, ki je hotel navezati volilno pravico na znanje čitanja in pisanja, kakor tudi pluralitetni predlog grofa Andrassy-ja, ter je odobril stališče ministerskega pradednika Khuen-Hedervary-ja, ki stoji na podlagi splošne volilne pravice. Govor trgov. ministra je bil vsprejet z veliko pohvalo. Nato je imel govor konvedski minister Hazay.

Trgovinski minister Weiskirchner v Splitu.

SPLIT 4. Trgovinski minister dr. Weiskirchner si je včeraj ogledal goro Marian in druge znamenitosti mesta in okolice. Nato se je trgovinski minister vkrcal na „Pelagoso“, ki je odplula v Omiš, kjer si jutri ogleda hidravlične naprave. Prebivalstvo povsod prijazno pozdravlja trgovinskega ministra. Pogajanja za sklep trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Srbijo zapričele.

BELIGRAD 4. Predpoludne so pričela formalna pogajanja za sklep trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko.

Srbski kralj Peter v Carigradu.

CARIGRAD 4. Sultan je podelil srbskemu kralju Petru red Hanedan. Kralj Peter je pa podelil sultanu in prestolonasledniku zvezdo Karagorjevega reda z briljanti.

Menelik vendar-le umrl?

PARIZ 4. „Agence Havas“ poroča iz Djibuti: Govornica o smrti Neguša Menelika se vzdržuje. Gotovo je, da je bila cesarica odstranjena od vlade.

Štrajk mornarjev v Marsilji.

MARSILJA 4. Vsled nekega danes od sindikata upisanih mornarjev priobčenega proglaša je moštvo vseh ladijskih društev ostavilo službo.

O vsprejemu kralja Petra v Retrogradu.

BELIGRAD 4. Tukajšnje rusko odposlanstvo izjavlja nasproti neugodnim poročilom, razširjenim v enem delu ruskih in srbskih listov, o vsprejemu kralja Petra v Petrogradu, da je car Nikolaj imel na sebi red Karagorjeve zvezde toliko na vsprejemu kralja na kolodvoru v Carskem selu, kolikor tudi na gala-obedu na čast kralju. Tudi carica je vsprejela kralja Petra toplo

PODLISTEK.

Sreča ga je našla.

Češki spisal Vojta Beneš, poslovenil Milko Sila.

Pelišek je pokleknil k dečku in ga je zasopljeno gledal.

„Vstani, — ne moreš?!“ je rekel, in je težko dihal. Toda Jožek se ni niti ganil.

Težke potne kaplje so se prikazale staremu služabniku na čelu, navadno je trpel za grehe svojega gospoda.

„Kje?“ je vprašal. Jožek je pokazal na stegnjeno koleno. Gozdar mu je naglo raztrgal nogavico in je iskal. Zapazil je tam dve kapljici rdeče krvi.

„Tukaj? Ali te še kje boli?“

„Ne.“

„No, vstani,“ ga je spodbudil z vriščem glasom, kateremu je hotel vlti nežnosti. „Vstani, saj to nič ni, — hvala bogu — nič ni — jutri boš fante — dve zrna — kaj je to — no ne boj se —“ in je pomagal dečku na noge.

in prisrčno. Ta prisrčen značaj se je na najeklatantnejši način pokazal za ves čas bivanja kralja Petra v Rusiji. Car Nikolaj se je od kralja poslovil na istem mestu, na katerem je pozdravil bolgarskega carja.

Razprava o proračunu vojne mornarice v francoskem senatu.

PARIZ 4. Senat je na današnji seji razpravljal proračun vojne mornarice. Poročevalec Monis je v svojem poročilu povdarjal, da sta Nemčija iz Združene države Francijo znatno prekosili. Njegova parola mora biti: defenzivna politika na Oceanu in prevladje v Sredozemskem morju. — Minister vojne mornarice je pojasnil zistem, po katerem organizuje eskadre. Obe eskadri štejeta sicer le 14 večjih vojnih ladij, ali obe sta popolnoma pripravljene in v položaju, da na prvi klic razvijate svoje največje ofenzivno sposobnost. Francoski pomorski program obstoja v tem, da se vse žrtvuje za floto, pripravno za vsako akcijo in da se jo obdrži vedno pripravljeno. Minister je potem opravičeval v programu predvideno število 28 oklopnjač, češ, da je flotna politika možna le z velikimi vojnimi ladjami.

Ruska duma.

PETROGRAD 4. Duma je izvolila komisijo obstoječo iz 21 členov, ki naj pretruseje zakonski načrt o Finski.

Zrakoplovstvo.

PARIZ 4. Aviatik dr. Benett se je za časa poleta, ki ga je privedil včeraj, stalno držal v višini 100 m in je dobil od lista „Nature“ ustanovljeno nagrado 10.000 fran. 14 oseb zastupljenih pri nekem banketu.

LIZBONA 4. Pri nekem banketu, ki se je vršil včeraj, je pokazalo 14 oseb znake zastupljenja. Pet izmed njih je že umrlo. Sodi se, da se gre tu za atentat radi politične rivalitete.

Nezgodna na železnici.

DUNAJ 4. Ravnateljstvo vzhodne železnice javlja: V Libnovem jedne 4. t. m. lokomotiva osebnega vialta, ki pride tam ob 1.37 popolnoči zadela lokomotivo nekega tovornega vialta, s čimer so bili vrženi iz tira lokomotiva, in tovorni in dva osebna voza. Štiri potniki in en sprevodnik vialta so bili lahko ranjeni. Po enem in pol urnem delu so bili iz tira vržena lokomotiva in vozovi zopet postavljeni na svoje mesto in promet je bil vspostavljen na vsej črti.

Dunaj 4. Japonski princ in princesinja Fušimi sta predpoludne odputovala v Trst.

Dunaj 4. Španskemu poslaniku se je izpodrsnilo, ko je hotel stopiti v kočijo ter si je pri tem zlomil levo roko.

Rim 4. Kralj je vsprejel Roosevelta v polurni avdijenci.

Nova doba v tržaškem Slovanstvu.

Dne 16. aprila 1910, ko prirede „Slovenska Čitalnica“, „Dalmatinski skup“, „Srpska čitaonica“ in „Češka Beseda“ skupni koncert, bo gotovo znamenit dan v zgodovini razvoja tržaškega Slovanstva. Podkrepljeno je neštevilnimi zgodovinskimi dokazi, katere navajati bi bilo potratna časa, da slovanski element že od davnine biva na tržaškem ozemlju. Vendar pa ti Slovani niso

prihajali v poštev kakor taki, temveč so se — kakor sinovi naroda, ki se še ni zavedal svoje bitnosti — izgubljali v morju italijanstva. Prve sledi Slovanov v Trstu, ki so se zavedali svoje narodnosti, opazamo šele v letu 1848. In letom 1848 datirajo za pravo šele prvi začetki slovanskega gibanja v Trstu.

V teh 60 letih je bilo treba izvršiti težko in naporno delo: trebalo je v ljudstvu šele vzbuditi spečo narodno zavest. Da to delo ni bilo lahko, dokazuje najbolje okolnost, da so še do pred malo časa na volitvah v raznih okoliščinskih okrajih zmagovali tu pa tam italijanski kandidati. O kakem političkem gibanju Slovanov v mestu samem seveda ni bilo niti govora. Potemtakem ni moglo biti govora niti o kakih znakih kulturnega življenja tržaških Slovanov. Šele v zadnjih desetletjih se je začelo v tem oziru obračati na bolje. A tudi tu so nastopali skoro le Slovenci; ostali Slovani so se — z malimi izjemami — slej ko prej izgubljali v morju italijanstva. S tem pa ne mislimo ničesar očitati pripadnikom posamičnih slovanskih narodov. Razmere so bile pač take, da ni bilo drugače možno. Saj se to deloma godi celo še danes, ne samo glede ostalih Slovanov, ampak tudi glede Slovencev, ki bivajo tu kakor kompaktna masa in imajo za seboj močno zaledje. Še je družin v Trstu, kjer sta oče in mati Slovenca, dočim otroci ne umejo niti besedice slovenski. Ti slučajni so danes sicer že veliko redkejši in bodo vedno tudi vedno redkejši, vendar pa bo trebalo še par desetletij intenzivnega in sistematičnega dela, preje, nego pridemo do tega, da renegatstvo iz naših vrst preneha pomnoževati vrste naših narodnih nasprotnikov.

Ena glavnih ovir, da Slovani v Trstu dosejati nismo napredovali — ne morda le, kakor bi bilo želeli, ampak kakor bi bilo tudi lahko — je bilo gotovo to, da smo se pač lovili za nekim meglenim fantomom slovanske vzajemnosti, da pa nismo mogli najti primerne oblike, kako bi uresničili to vzajemnost! Vsak posamični slovanski narod ima pač več ali manj svojega separatističnega narodnega čuta, da res ni možno zahtevati od Čeha, Hrvat, Srba itd., da bi, čim je prišel v Trst, pozabil, da je Srb, Hrvat ali Čeh itd. Imamo pač v tem oziru izjem; in mogli bi navesti tudi imena.

Iz teh izjem pa še ne smemo napraviti pravila. Zato se nam vidi najprimernejši način za rešitev slovanskega vprašanja v Trstu, da se pripadniki posamičnih slovanskih narodnosti zbirajo v lastnih avtonomnih organizacijah, kakor so: „Dalmatinski skup“, „Srpska čitaonica“ in „Češka Beseda“. Ne smemo pozabiti, da čut slovanske vzajemnosti še ni tako razvit, da bi bil vsak Slovan, ki je prišel v Trst, pripravljen pozabiti, da je Čeh, Hrvat, ali Srb in se vtlopiti v nekem Slovanstvu, ki je danes vendar še vedno le abstrakten pojem. Zdrav separatističen egoizem, ki pa ne pozablja na interese skupnosti, more skupni stvari le koristiti. Gotovo je n. pr., da je pristopil kakor člen „Dalmatinskemu skup“ marsikdo, ki ne bi bil pristopil k „Slovenski čitalnici“; isto velja tudi glede „Srpske čitaonice“ in „Češke besede“. Vsi ti ljudje pa bi bili sicer izgubljeni za Slovanstvo.

In da smo tržaški Slovani našli v tej decentralizaciji in avtonomiji pravo pot, je najboljši dokaz baš koncert, ki ga prirede

Pelišek kradel?“ jim je prišlo na misel. Ampak tudi to se jim ni zdelo verjetno. „Saj ni milostljivi gospod dosedaj še nobenega izmed njih obstrelil...“ Vračali so se. V vasi za gozdom je zavzvonilo poludne. Jožek se je s težavo vlek in je stiskal v levi roki krono. Dečki so ga peljali.

Medtem je poslal gospod po zdravnik. „Ne morem pomagati,“ mu je rekel, „morali bi z dečkom v bolnišnico.“

Gospod je zmajal z glavo.

„No, navsezadnje, ni to tako hudo, ampak najbrže bo šepal —“

Gospod se je nasmehnil.

Minol je skoro teden. Jožek je že hodil. Toda zrna so mu ostala v nogi in vlek je jo je za seboj — šepal je.

Nekega jutra se je vstavil gospod pod Kabačkovo oknom in je potkal.

Kabačkovka, majhna, postarana ženica, je naglo pritekla ven in je poljubila gospodu roko.

„Torej, kako je dečku?“ je vprašal.

„Je že bolje, gospod, — toda šepa, ne vem, kaj bo z njim,“ je pristavila boječe.

„No, kaj naj bi mu bilo!“ je rekel in je zardel.

„Pravijo, da bo vedno šepal —“

„Kdo pravi, kaj pravi — — Neumno-

uvodoma omenjena štiri društva dne 16. aprila.

Ta sicer nepolitični dogodek bi mogel biti zgodovinskega pomena za Slovanstvo v Trstu, ako bo na vseh straneh mož, ki bodo znali razumno, previdno in ljubeznivo negotovati to zapričeto gibanje.

Prvi korak je bil storjen z otvoritvijo skupne čitalnice „Slovenske čitalnice“ in „Češke Besede“; drugi korak bo skupni koncert 4 slovanskih društev dne 16. t. m. Po dolgem iskanju smo konečno iz meglene nejasnosti, deklamatoričnega frazarstva našli pot, ki nas naj potom realnega dela dovede do skupnega konečnega cilja in kakor še nikdar je danes opravičena nada, da je nastopila za Tržaško Slovanstvo nova doba, ki nam obljublja mnogo dobrega za bodočnost.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Javili smo že, da je stol sedmorice (vrhna sodnija) v Zagrebu po kasacionalni razpravi razveljavilo rzsodbo in odredilo, da se proces povrne v stanje novih poizvedb. S to rzsodbo torej ni razveljavljena le rzsodba prvega sodišča, ampak tudi vse postopanje v tej prosluli, škandalozni pravdi. Razveljavljena je tudi obtožnica, s čemer je rečeno, da dejstva, na katerih je stonela obtožnica, niso zadostna za kazensko progajanje.

Vsled tega bo stal državni pravdnik pred alternativno: ali mora predložiti nova dokazila, ki bi opravičila kazensko progajanje, ali pa mora odstopiti od tega. Ker pa novih dokazov ni, se bo moral državni pravdnik pač odločiti za poslednje.

S tem so dobili toženci iz „veleizdajniškega“ procesa pač najslajnejše zadoščanje; ali kdo jim povrne vse grozne duševne muke, ki jih vali na dušo človeka grozna zavest, da je pod obtožbo hudega zločina, ki more eventualno slediti tudi smrtna kazen?! Kdo odškoduje svoje obtožencev za vse grenke solze, za prebiti strah? Kdo povrne obtožencem mesece izgubljenega življenja, kdo poravnava materijalno škodo, ki so jo trpeli?! In sosebno: Kdo vspostavi vrsto po tem procesu celo uničenih ekzistenc?! In slednjič najhuje: Kdo obudi k življenju nesrečne žrtve, ki so radi tistega podivjanega, krvi in maščevanja žejnega sistema morali predčasno leči v hladni grob?

Jedino res kolikor toliko primerno zadoščanje za žive in za spomin mrtvih bi bilo, ako bi provzročitelja vsega tega zla in grozne nesreče, ki je prišla nad toliko družin, ako bi tirana Raucha postavili na zatožno klop radi storjenega zločina. Ali vemo, da na tako justifikacijo ni misliti. Zato naj pa vsaj vsa civilizirana javnost — v prvi vrsti seveda hrvatska — stori, kar je v njej moči, da dobi zadoščanja užaljeni človeški čut. — Za barona Raucha naj ne bo več mesta v javnosti. Zanj ne sme imeti poštena in civilizirana javnost več družega, nego gnus in prezir. O Accurtijih, Košutičih in kakor se še zovejo vsi ti stebri Rauchove — kazenske justice, ne govorimo; prepuščamo jih njihovi vesti, ki naj jim pove, kako ime zaslužuje oni, ki se daj iz egoističnih razlogov zlorabljati za namene, kakoršnje je imel baron Rauch s tem procesom, ki ga je že davno vsa evropska javnost proglašila za evropski škandal in ki je z Friedjungovim procesom na Dunaju privedel njega prov-

sti! Da šepa!? Hočete to naznaniti?!“ je rekel ježno s posmehom. Najbrže je mislil na oblastvo.

„Ne, ne, milostljivi gospod,“ — je odvrnila Kačabka hitro in prestrašeno.

„No, torej,“ je rekel in zopet zardel. „In da šepa! — Saj je pri meni, — lahko je tu do smrti. — No, ne!? In moji vpregi je vseeno, če ima šepavega voljarja. Dal bi mu že spomladi voli — —, vozil bi medtem vodo — — Ne pozabim nanj —“ je rekel milostljivo in ošabno, ko je že odhajal.

Kabačkovka mu je hvaležno poljubila roko in se je boječe zahvaljevala; solze hvalečnosti so ji stopile v oči.

„Ah, kaj more ona, uboga vdova s petimi lačnimi otroci, napraviti milostljivemu gospodu! — Še odpodili bi jo...“

In da bo Jožek šepal —! Kaj pa je to! Saj ima do smrti preskrbljeno hramo. Saj je bila to pravzaprav njegova sreča, gospod ne pozabi nanj —“

Od sedaj je dobivala Kačabka najlepši kos zemlje. Drugi delavci so jej bili zelo nevoščljivi in stari Fiser je rekel volarjem na njivi: „Poglejte no, ljudje, kako srečo ima ta mrha, Kačabka! Zakaj ni začel dedec raje mojega fanta — —!“

(Zvršetak.)

zročitelje do moralčnega poloma in jih zagnil z neizbrisno nepopravljivo sramoto.

Spremenjene razmere na Ogrskem.

Kako se spreminjajo časi! Grof Khuen-Hedervary, ki je dve desetletji vladoval na Hrvatskem kakor pravi tiran in uduševal vsako svobodno gibanje naroda, postal je naenkrat odrešenik Hrvatske, kateri je povrnil ustavo, ki jo je preje sam brezobzirno teptal.

Hrvatska se je oddahnila. Po dveletni strahovladi Raucha-Frankovcev, je končno nastopila doba, ko se more Hrvatska svobodno oddahniti. A zato se ima zahvaliti grofu Khuen-Hedervaryu, svojemu dvajsetletnemu tiranu. Z isto koalicijo, ki ga je leta 1903 zrušila, je Khuen končno napravil pakt.

Oddahnila pa se je ne le Hrvatska, oddahnile so se tudi narodnosti. Tudi za narodnosti na Ogrskem je nastopila nova doba. Khuen-Hedervary se je začel pogajati z voditelji narodnosti: Slovaki, Rumuni in Srbi. Dosedaj še ni nobena vlada na Ogrskem šla tako na roko narodnostim, kakor Khuen-Hedervary-jeva. Seveda narodnosti ne pričakujejo bogve kake ugodnosti od nove vlade. A one so zadovoljne, če se jim bo sploh dovolilo, da se bodo smele svobodno sestajati, združevati se in govoriti v okrajih in če se jih ne bo več, kakor dosedaj, preganjalo iz ječe v ječo. Narodnosti znajo, da jim Khuen to, kar jim ponuja, ne ponuja iz ljubezni, ampak zato, ker jih potrebuje. Znano je, da jim nova vlada, z ozirom na madjarske stranke, ne more dati veliko ali one so — kakor že rečeno — zadovoljne z malim. Zato bodo z veseljem sprejele roko, ki jim jo ponuja nova, Khuenova vlada.

Kako se je delalo pod koalicijsko vlado, dokazuje najbolje razkritje — „Pesti Naplo“, ki je razkril, da je bil osnoval bivši justični minister Geza Polony pravi črni kabinet, za preganjanje narodnostnega časopisja. Ta urad so sestavljali dva državna pravdnika in dva preiskovalna sodnika na čelu z dr. Balasem, ki je poznan po svoji strogosti. Ta urad je bil podrejen neposredno ministru Polony-ju, ki je imel po njegovem nalogu uvesti kazensko postopanje, ali pa ustaviti preganjanje. Na ta način se je nabralo cele kupe pravd proti Srbom, Slovkom, Rumuncem in socijalnim demokratom.

Tako se je nabralo v vsem 148 tiskovnih pravd! Večina teh pravd je postalo brezpredmetnih in je novi pravosodni minister ustavil tekom enega meseca 56 takih pravd!

Bojimo se samo, da bo vse trajalo le tako dolgo, dokler bodo rabili Hrvate in narodnosti proti Madjarom. — Čim bodo Madjari ustrahovani, bo pa začela peti zopet stara šiba nad glavami Hrvatov in narodnosti. Dosedaj vsaj znamo, da se je ponavljalo že večkrat v zgodovini, da se je poklicalo proti madjarski prepotenci na pomoč Hrvatov in narodnosti. Ko se je pa Dunaj pogodil z Madjari, so morali vedno narodnosti in Hrvati plačevati račun. Ali se bo tudi takrat ponovila stara pesem?

Reorganizacija državnih železnic.

Tudi železniška nesreča pri Miljah je v glasen opomin poklicanim kompetentnim činiteljem, naj si nikakor ne maše več svojih ušes pred dejstvom, da je reorganizacija uprave naših državnih železnic — in sicer temeljita, od višin do globin — neizgibna potreba, najaktuvelneje vprašanje, ki kriči po rešitvi.

Tako reorganizacijo zahtevajo: finančni moment, človekoljubni oziri na personal, ki mora vršiti službo, združeno ne le z naporom, ki segajo veliko dalje preko one meje, kjer se začne greh proti humaniteti; a pa v posebni meri kričita po reorganizaciji dolžna skrb za potrebno udobnost in pa tista velika odgovornost potujočega občinstva, ki se jej ne sme in ne more otežati nobeno komunikacijsko transportno podjetje.

V pričo velike nesreče pri Miljah in z ozirom na naše pripombe tem povodom o potrebnih reformah v ustroju uprave državnih železnic in v železniškem obratu, bo zanimalo kar piše — prav a propos! — časopis češkega železniškega uradništva v svoji zadnji slovenski prilogi o tem aktuvelnem vprašanju:

Ni dolgo tega, ko je zašumelo v avstrijski javnosti, da železniško ministerstvo namerava izvršiti temeljito reorganizacijo svoje železniške uprave, sila dalekosežno reorganizacijo neki, temeljujočo na popolnoma modernih načelih in mnogoletnih izkušnjah.

No, mi poznamo tiča po perju in — petju. Že takoj začetka smo pribili, da ne verujemo samohvalni pesmi kričečih glasov in smo opazarjali poklicane faktorje, da naj si načrt nameravane organizacije ogledajo bolj natanko. Slednjič se je izkazalo, da je bil ves projekt le žalostno in nezrelo skrpuvalo nemških birokratov. V seji železniškega sveta je naš minister Wrba doživel s svojim reorganizacijskim načrtom uničujoč poraz, da se je njegov ministerski stolček prav nevarno zamajal.

Kot železničarji ne moremo in ne smemo tajiti, da je ustroj naše železniške uprave

potreben res korenite reorganizacije, v nekaterih ozirih prav bistvene preosnove. Svoji upravi bi mogli očitati ne samo, da temelji na prastarih, preživelih odlokih in tradicijah, ampak tudi, da je brezvestna, neekonomična in — nekomercialna. Manjka ji najprimitivnejšega pojma umnega podjetnika. Najslabši branjevec ima več trgovskega smisla, ko naša zanikna železniška uprava. A kar je najhujše, najslabše in najbolj brezvestno: naša uprava se je udinjala koruptni politiki proslulega germanizma in je popolnoma pozabila, da bodi železnica blagoslov in vir blagostanja za vse; saj je tako-rekto vendarle veliko transportno podjetje, od katerega morajo imeti svoj delež vsi, ki nosijo njega bremena.

Izgovarjamo si pravico, da se bomo v prihodnjih številkah tega lista podrobneje bavili z reorganizacijo državnih železnic. Izkušali bomo dokazati dosedanje nedostatke in približno pokazati pot, ki bi vedla do saniranja res neverjetnih razmer.

Prihodnjič priobčimo spomenico, ki smo jo potom „Lige slov. železničarjev“ poslali ministerstvu.

Dnevne novice.

Imenovanje Strosmajerjevega naslednika. Kakor znano, je ostala djakovska škofija od smrti velikega jugoslovanskega mecena Strosmajerja do danes izpraznjena, ker Rim ni hotel potrditi imenovanja škofov, ki jih je predlagala madjarska vlada. Sedaj bo, kako se zdi, škofija spopolnjena, a nikakor ne v smislu želj hrvatskega naroda. Poroča se namreč, da je nova hrvatska vlada že odposlala na Dunaj predlog, da se imenuje pomožnega škofa dr. Krapca škofom v Djakovem. O tem predlogu piše „Obzor“: „Ako se to uresniči, tedaj moramo reči, da obžalujemo, ker Strosmajerjeva škofija ni ostala vsaj še deset let izpraznjena. Res bi moral po želji ljudstva in svečeništva postati dr. Voršak škof. Rim ni nasproten, kar bi bila morala nova hrvatska vlada uvažiti, pa je zato nepotrebno, da se brskira hrvatsko javnost z imenovanjem dr. Krapca, ki se je iztical edino-le kot madjarom. Dr. Amruš (nov odd. predstojnik za bogoslužje in uk) se je nekajd ponašal s tem, da je bil pristaš Strosmajerja. Moral bi pokazati več pijete napram senci velikega moža.“

Pa ne da bi se hotelo etablirati pod krinko lepih fraz nov madjaronski sistem na Hrvatskem? Ali bo imel nazadnje vendar-le prav g. Supilo?

8000 kandidatov se je ponudilo grofu Khuen Hedervary-ju za prihodnje volitve! Kljub temu je izjavil grof Khuen, da ima kandidate in jih nima, ker med vsemi temi 8000 kandidati ni potrebno število mož, ki bi imeli lastnosti, ki so potrebne za poslanca.

Kaj ko bi se grof Khuen v tem oziru posvetoval z dr. Gregorčičem? Potem bi gotovo ne bil v zadregi.

Domače vesti.

Izredni občni zbor polit. društva „Edinost“: Včeraj predpoludne se je vršil izredni občni zbor pol. društva „Edinost“ sklican na svrhu izvolitve novega odbora. K listi, ki jo je sestavil vsled sklepa na zadnjem rednem občnem zboru navlaž sestavljeni odbor, je podal g. dr. Rybač kakor predsednik zborovanja več zanimivih in za naše zamere tudi poučnih pojasn. Po dr. Gregorinu, kakor predsedniku goriomejnjenega odbora, predložena lista je vsebovala nastopa imena:

Predsednik: Dr. Josip Wilfan.

Odborniki: Makso Cotič, Edvard Dobrila, Alojzij Gorup, Josip Gregorič, Dr. Gustav Gregorin, Dr. Josip Mandić, Dr. Otokar Rybač, Dr. Slavik Edvard, Dr. Ljubomir Tomašič.

Namestniki: Valentin Cibic s Proseka, Ivo Krošelj iz Barkovelj, Karl Cok iz Lonjerja, Vinko Škrjanec iz Bazovice, Luka Kralj iz Trebič, Miloš Pahor iz Škednja, Martin Košta iz Sv. Križa, Nežode Josip iz Sv. Ivana, Julij Mikota iz Rojana, Ferd. Ferluga z Opčin.

Pregledovalci računov: Dr. Josip Abram, Gracijan Stepančič, Ivan Prelog.

Tej listi so zborovalci enoglasno in z vsklikom pritrtili. Nato se je razvila interesantna debata o ljudskem štetju, v kateri je zopet dr. Rybač podal zanimivih pojasn.

Nekoliko več poročila podamo v jutrnji številki.

Medved Kotniku. Poslednji izliv pesniške duše pok. župnika in pesnika Antona Medveda je bil tudi zadnji pozdrav velikemu dobrotniku naroda slovenskega, Karolu Kotniku.

Vest o kraljevskem daru pokojnega Kotnika naši šolski družbi, je pokojnega pesnika ganila v dušo. Pisal je prijatelju — kakor doznajemo iz „Slovenskega Branika“ — med drugim: „Teško je dati kipečim čustvom krepkega izraza v malo verzih. Dosljej nam tuje mecenstvo je začelo kliti z bujnimi poganjki, jasneje lahko gledamo v bodočnost.“

In tem besedam je priložil pokojni Medved še nastopne verze, ki mu jih je porodila blagoslovljena pesniška duša že na smrtni postelji:

Vso dušo nam je tvoj bogati dar prešinil, kakor solca zlati žar, Bog plačaj Ti ljubezen, blagi Kotnik!

Teptane domovine, zvesti sin, slovenske šole veliki dobrotnik, do poznih vnukov živi Tvoj spomin!

Tako je proslavil pokojni pesnik in s večerik Anton Medved velikodušni čin pokojnega Kotnika in s tem izrekel naši družbi najvišje priznanje. Kaj so nasproti temu izlivu ljubavi velike plemenite pesniške duše tisti grdi izbruhi strasti nizkotnih duš?!

To je v resnici grandiozen pretresljiv prizor: pesnik po milosti božji in duhovnik, ki mu še v zdihljajih vspametava rodoljubno srce, da se dviga s smrtnih postelje v obrambo velike slovenske ustanove, ki bi jo hoteli istokrvni sovražniki uničiti v imenu — vere!

Slovenski mladini! Naša družba sv. Cirila in Metoda praznuje letos, meseca malega srpana, 25-letnico svojega obstoja. O tej priliki se snidejo naši učitelji, kateri se žrtvujejo in trudijo že desetletja in rešujejo naše brate na meji potujčenja, da ukrenejo, kako se v bodoče v bran postaviti proti vedno silno naraščajočemu sovragu in njegovi sili.

O tej priliki posetijo naši slovanski bratje naše belo Ljubljano, da prisostvujejo slavnosti družbene 25-letnice. Radovali se bodo velikega dela, ki je ustvaril naš mali narod v 25 letih. A to radost jim hočemo mi povečati! Kako? Tudi mi bomo prispevali z malim darom naši ljubljani družbi ob njeni 25-letnici!

V ta namen naj vsak mladenič in vsaka mladenka daruje kaj za naš sklad, ki naj se imenuje „Jubilejni dar slovenske mladine“. — V vsaki vasi, v vsakem trgu, mestu naj se vedno nabira za naš jubilejni dar! A samo med nami! To naj bo res dar mladine!

Bratje! Sestre! Da pokažemo našim slovanskim bratom, kako vemo ceniti našo družbo, stopimo na delo! Od hiše do hiše, od prijatelja do prijatelja se naj nabira! Kjer koli je moči, naj se prirede igre v ta namen. Ako stori vsak svojo dolžnost, nam je uspeh zagotovljen. Da pa izidemo tem častnije, hitimo takoj na delo! V delu je zmaga! — S tem hočemo pokazati naši družbi, ki nas ljubi kakor mati svojega otroka, — da jo spoštujemo in jej vračamo ljubezen, kakor hvaležni otrok svoji materi!

Ilirec.

Nabrani denar naj se pošilja družbi sv. Cir. in M. v Ljubljani, ki bo te vrste darov sproti izkazovala in v posebni knjigi zabeleževala.

Zakaj vedno zadnji?! Pišejo nam: Včeraj sem dobil v roke poselsko knjižnico svoje služkinje. Kakor pozivnice za vojaško stvar, je tudi ta na Krasu izdana knjižnica v treh jezikih — med katerimi je slovenski na zadnjem mestu! Je-li treba, da je slovenski jezik na Goriškem nekako peto kolo nemškemu in laškemu?! Menda ne! Nemščine ni sploh treba, a za Slovence in Lahe naj se priredi knjižnice, ki ne bodo žalile ne ene ne druge narodnosti. Ker se državna oblastva drže zastarelih navad, naj bi vsaj županstva nastopila proti zapostavljanju slovenskega jezika! Čas je, da nehajmo biti privešek raznim c. kr. oblastvom, zato proč z vsakim zapostavljanjem!

H katastrofi na istrski železnici. — Včeraj smo ponovno prejeli s Koprščine poročilo, da hodijo okoli ranjenih agentje drž. železnice, ki si prizadevajo na vse možne načine, da bi jih pregovorili, da se pogodijo za kako bagatelo. Poroča se nam, da se ti agentje na teh svojih poskusih ne strašijo niti groženj. Prosimo torej naj se nam naznani konkretne slučaje s pričami, ker, če odgovarja resnici, kar se nam poroča od različnih strani, poskrbimo, da nabereimo potrebni material za naše poslance, da na primernem mestu nekoliko posvetijo v te nečedne manipulacije.

Na vsak način pa opozarjamo naše ljudi ponovno, naj se ne prenačijo in naj se vsakdo posvetuje poprej nego se hoče pogoditi.

Japonski princ v Trstu. Sinoči je z brzovlakom južne železnice ob 9.05 dospel z Dunaja japonski princ Hirojasu Fušimi s svojim pobočnikom, korvetnim kapetanom Kyokava, s pomorskim atašejem pri japonskem dunajskem poslanstvu, korvetnim kapitanom Malsouka in korvetnim kapitanom c. in kr. mornarice Cicoli, ki je pridelen službi princu. Na kolodvoru je vsprejel princa japonski generalni konzul vit. Hütterot. Princ se je s spremstvom nastanil v hotelu de la Ville.

Nabiralcem znamk za družbo sv. C. in M. Stare znamke imajo le takrat vrednost in pomen za družbo sv. C. in M., če so ohranjene cele. Tudi zobčki ne smejo biti potrgani. Vse cenjene nabiralce prosimo, da na to pazijo. — Pri striženju naj se raje malo več papirja pri znamki pusti, da se zobčki nepokvarjeni ohranijo.

Promet na železniški progi Trst-Koper zopet odprt. Ravnateljstvo c. kr. državne železnice je priobčilo, da je bil včeraj promet na delni progi Trst-Koper zopet odprt z vlakom št. 954. — Nadalje poroča omenjeno ravnateljstvo sledeče: Ne odgovarja dejstvom v več dnevnikih priobčena vest, da je bil dne 31. marca t. l., dne, ko se je pripetila pri Miljah nesreča, radi neugodnega vremena odpovedan vlak, ki odhaja ob 9.20 iz Trsta v Buje. Omenje-

nega dne so marveč brez vsake ovire vozil vsi štirje predpoludanski vlaki.

Tržaški zrakoplovec Polak, ki se je bil spustil pred osmimi dnevi v temi noči preko Jadranskega morja, se je dvignil včeraj opoludne ob 11 in pol ponovno v zrak iz mestne plinarne, kjer je bil zrakoplov napolnjen s plinom. G. Polak je plaval kakih 500 metrov nad mestom in potem nad Barkovljami, v smeri proti Furlaniji. Nad Barkovljami ga je zanesel veter nad morje, kjer je spustil v morje kakih 8 vreč peska in 2 zastavi, eno modro in eno italijansko trobojnico ki sta padli v morje približno 1 km od obrežja. Te trobojnice so se hoteli polastiti Barkovljani, ki so hoteli s čolnom po njo, a so imeli smolo, ker jih je prehitel motor-čoln, ki je spremljal zrakoplov po morju. Zrakoplov sta spremljala po morju tudi parnik pomorske vlade „Audax“ in remorker avstr. Lloyda „Pluto“. Potom signalov so se dogovorili zrakoplov, oba parnika in motor-čoln, ter se sestali na morju v bližini Ogleja tako, da so tvorili že omenjeni parniki nekak trikot. Potem se je spustil zrakoplov doli in obstal kakih 30 metrov nad morskno gladino, nekako v sredi trikota, ki so ga tvorile ladje. Tako je ostal g. Polak par minut in se nekaj pogovarjal z ladjami. Potem pa se je zopet dvignil v zrak ter nadaljeval prejšno smer. Po tem je spremljal zrakoplov 10 avtomobilov.

V zadnjem hipu smo doznali, da je veter zanesel zrakoplov proti Ajdovščini, kjer se je spustil na zemljo v Čerčičah. G. Polak je bil že na tleh, ko je prvi dospel z avtomobilom njegov brat in potem oni g. Skerla. G. Polak se je nato s prvim avtomobilom povrnil v Trst, potem ko je odredil vse potrebno za transport balona.

Na mestu, kjer se je dvignil balon v zrak, so bili navzoči g. namestnik princ Hohenzoln, dvorni svetnik Manussi in več drugih odličnih oseb.

Izseljenci za Ameriko. S parnikom „Laura“ Avstro-Amerikane se je v nedeljo odpeljalo v New-Jork 500 izseljencev. V Patrasu na Grškem se ukrca drugih 700 izseljencev in brčkone precejšnje število tudi v Napolju.

Novačenje. V soboto je bilo pozvanih na vojaški nabor 110 nabornikov nedomačinov. Od teh se jih je odzvalo 83 — Potrjenih je bilo 10, od teh 2 k vojni mornarici.

Tržaška mala kronika.

Radi petja po mestu. 19-letni Anton Celic iz Sežane, stanujoči na Vrdeli štev. 29 je predinočnem veselo vriskal in prepeval po mestu. Ko ga je redar opozoril, da ne sme prepevati, njemu to ne le ni bilo po volji, marveč je celo zagrozil redarju s pestjo. Spravili so ga v hotel Tigor.

Arretiran je bil včeraj zjutraj Peter Hubranovič, 20-letni težak, doma iz Podgorice v Črnigori, stanujoč v ulici Punta del Forno štev. 5, znan potepuh, ker je na hazardne igre nagovarjal izseljence, namenjene v Ameriko ter jih pri tem goljufal. — Hubranovič je bival tu pod krivim imenom.

Nasilen soprog. Uršula Selez je ovdela svojega moža Stefana, po poklicu zidarja, star, 52 let, iz Prema, stanujočega v ulici del Salice, od katerega živi ločena, da je v nedeljo zvečer udrl s silo v njeno stanovanje in jej žugal s smrtjo. Policia je radi tega Stefana Selez spravila pod ključ.

Koledar in vreme. — Danes: Viancij Fer. sp. — Jutri: Sikst pap. Temperatura včeraj 2. uri popoludne + 12° Cels. — Vreme včeraj: deloma jasno.

Naše gledališče.

Včeraj se je ponovila živahna burka

„PROSTOZIDARJI“.

Gostovala sta gg. Verovšek in Grom iz ljubljanskega gledališča. Občinstvo se je izborno zabavalo.

Tržaška gledališča.

FENICE. — Danes zvečer se prvič uprizori opereta „Pomladanski manevri“ (Frühlingsmanöver).

POLITEAMA ROSSETTI. Danes se poje četrtič Puccinijeva „La Boheme“.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ pri sv. Ivanu je priredilo v nedeljo popol. v dvorani „Nar. doma“ svoj notranji nastop se sodelovanjem domače godbe.

Najprej je burno pozdravljen nastopil naraščaj (dečki) ter izvajal proste vaje pod načelništvom poštvovalnega gosp. Zidariča prav točno in precizno. — Po dovršenih vajah so bili dečki in njihov učitelj burno aplavdirani.

Za dečki je prav impozantno prikoral ženski naraščaj, ki je kar sam izvalil občinstvu navdušene aplavze. Srce nam je igralo radosti videčim s kako elegantnostjo, preciznostjo in odločnostjo so dekleta izvajala svoje krasne proste vaje.

In tudi na orodju (bradli in konju) je nastopil ženski naraščaj z uprav čudovito dovršenostjo.

Tako je prav: ženska vzgajaj se duševno in telesno enako moškemu, v zdravem telesu — zdrava duša. Občinstvo je sledilo vsemu izvajanju prav pazljivo in niti najmanjše opazke ni bilo slišati, pač pa samo odobravanje. Le nedostojen človek nahaja v takih lepih telesnih vajah nedostojnost. — Kakor gosp. Zidariču za moški naraščaj, tako gosp. Modrijanu za učenje žen. naraščaja vse naše priznanje in čestitke!

Pod vodstvom g. Perhavca so nastopili čili mladeniči na drugo. G Perhavec je pokazal, da je jako eleganten telovadec v vsaki kretnji in v vsaki vaji. Nastopil je on in njegovi učenci v prav težkih vajah, koje so vsi izvajali prav neverjetno dobro. Občinstvo je pozdravljalo vsakega posebej, potem pa vse odstopajoče mladeniče prav pristržno in simpatično. G. Perhavcu kličemo: Naše čestitke in vztrajajte pri trudopolnem a tudi koristonosnem delovanju.

Koncem so vsi telovadci in telovadke napravili krasno skupno piramido kot lep zaključek tega prvega nastopa „Vrdeljskega Sokola“, ki je pokazal že tako lepe uspehe.

Le vztrajno naprej, naj vas ta uspeh nikakor ne ustavi, ampak dalje in dalje od uspeha do uspeha do popolnosti!

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. Odborova seja se vrši danes v torek ob 9. uri zvečer v restavraciji hotela „Balkan“. Ker so na dnevnem redu važne društvene zadeve, se opozarja brate odbornike, da se zanesljivo udeležijo današnje seje.

Pevsko in glasbeno društvo v Trstu. (Podružnica „Glasbene Matice“) naznanja vsem pevcem in pevkam, da se vrše odslej naprej zopet redno pevske vaje in sicer za moški zbor v torek in petek, za ženski zbor pa v ponedeljek in sredo vselej ob 8 uri zvečer v prostorih Delavskega podpornega društva (v Nar. domu). Ker se prično učiti sedaj novi zbori, se vsprejemajo novi pevci in pevke, ki se priglase pred začetkom vsake vaje.

DAROVL

— Za možko podružnico CMD. daruje N. N. 2 K v počaščenje spomina blagopokojnega sodnika Simčiča. — Denar hrani uprava.

Nar. del. organizacija.

Jutri, sredo ob 8. uri zvečer važen sestanek zaupnikov vseh skupin. — Radi važnosti predmeta, so vabljeni vsi zaupniki, da se udeležijo prav gotovo tega sestanka.

Književnost in umetnost

Beseda o slovanskem obrednem jeziku pri kat. Jugoslovanih. Pod tem naslovom je izšla brošurica, v kateri je ponatisnjena razprava, ki jo je objavila „Edinost“ pod naslovom: „Skofu Naglu v slovo“. — Priporočamo to brošurico, ki se dobiva v tiskarni „Edinost“ za ceno 30 vinarjev vsem oni, ki se zanimajo za predmetno vprašanje. Čisti dobiček je namenjen zgradbi novega šolskega poslopja pri sv. Jakobu.

Slovani. Pod tem naslovom bo izšla v vseh slovanskih jezikih in v francoskem jeziku knjiga, ki bo obsegala spis navod, kulturo, zgodovino in političke odnose vseh Slovanov. Vsak narod bo posebej opisan, a opisali ga bodo pripadniki dotičnega naroda. Zato bo knjig strogo objektivna, ker se bodo na ta način Slovani bolje spoznali med seboj.

In da bo tudi vnanji svet čimbolje spoznal Slovane, bo knjiga izšla v prevodu na francoskem jeziku. Izdajanje te knjige je prevzel znani ruski novinar J. Boborykin, ki se je mudil prošla leta v vseh slovanskih prestolnicah. Financijelno stran izdajanja prevzemlje znani slovanofilski profesor general Volodimirov v družbi nekkih drugih slovanofilov. Knjige bi imele biti gotove že do vseslovanškega kongresa, ki se bo vršil meseca julija v Sofiji.

Vesti iz Goriške.

x **Sladkor** se je zopet podražil in sicer za 70 stot. pri kvintalu.

x **Živinski trg v Gorici.** Minoli četrje bilo na trgu v Gorici 500 glav goveje živine, 240 prašičev in 4 konji.

x **Krompir.** Izredno mnogo krompirja za seme je bilo v četrtek v Gorici na trgu. Prodajali so ga po pet do šest kron kvintal.

x **Dopolnilne mestne volitve.** Volilni imeniki za te volitve bodo izloženi dne 14. t. m. Ogleda si jih lahko vsakdo skozi 14 dni od 9 do 12 ure predp. in od 3 do 6 ure pop. Morebitne reklamacije se bodo vlagale v dobi osem dni od 20. tega mes. naprej.

Menimo, da bi bil že čas, da Slovenci brez razlike strank in političnega mišljenja, poskusimo nastopiti pri teh volitvah. Za danes ne rečemo drugega.

x **Iz Tržiča.** Minoli četrtek je velikanski požar skoraj docela uničil tukajšnjo tovarno A. Trevesa iz Benetk.

Ogenj je provzročila iskra iz lokomotive.

Prišli so gasilci, a gašenje je bilo otežkočeno vsled grozne burje, kakršne tuk.

ljude ne pomnijo. Škoda je pokrita z zavarovanjem.

Radni občni zbor osrke podružnice S. P. D. se bo vršil dne 7. aprila t. l. ob 5 in uri v Narodni čitalnici v Tolminu. Ako bi ne bil zbor sklepčen ob tej uri, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število članov. Dnevni red: 1. Odborovo poročilo ter poročun za prihodnje leto; 3. Volitev novega odbora; 4. Slučajnosti.

x **Proti novi deželni hranilnici** objavlja tukajšnji list „L'Eco“ dolgovazne članke, ki so pa brez vsake strokovne podlage.

Čujemo, da se pišejo ti članki na željo samega nadškofa, ki je — mimogrede povedano — predsednik goriškega „Monta“. Konkurenca je pač huda reč!

Razne vesti.

Pogorela je včeraj zjutraj deloma papirnica v Medvodah nad Ljubljano. Škoda je velika. — Poškodovanih je bilo tudi par oseb.

Tujci v Opatiji. Od 1. januarja 1910 do 27. marca 1910 je obiskalo Opatijo 9291 oseb. Dne 27. marca 1910 je bilo navzočih 4801 oseba.

x **Služabništvo na angleškem dvoru.** — V gradovih kralja Edvarda, Buckingham Palast, Windsor Castle in Marlborough House je urejeno služabniško vprašanje uzornim načinom. Vsi ženski posli so iz Sandringhama, ki je največje posestvo angleškega kralja. Samo v londonski kraljevi palači je zaposlena cela armada ženskih poslov. Dekleta se pod nadzorstvom izkušene predstojnice Mrs. Dodge.

Zjutraj morajo biti oblečena in za delo pripravljena točno ob 6.30 uri. Vsakega popoldne ima določeno število njih od 3. do 6. ure svobodno; na razpolago jim je velika dvorana, kjer lahko čitajo in pišejo ali se kako drugače zabavajo. Vsaka služabnica sme po enkrat v tednu na sprehod od 7 do 9 in tri četrt zvečer. Mora se pa točno držati določenih ur in se javiti vsakokrat pri predstojnici. Dekleta dobivajo

Poslano*)

Mednarodna podporna zadruga „HERKULES“ na Reki (Fiume)

izplačala je znova sledeče zavarovalnine:

- 1) dne 28./2./1910 g. N. N. izkaznice broj 1./308—466 (na zahtevo stranke se ne navede imena) . . . . . K 2000
- 2) dne 5./3./1910 g. Domeniku Calogera, tovarnarju in veleposrestniku na Sušaku pri Reki 2000
- 3) dne 6./3./1910 g. Lovru Depolo brodograditelju ter posestniku na Korčuli 2000
- 4) 15./3./1910 g. Olivu Tuchtan, mirodilničarju na Reki 4000
- 5) 15./3./1910 g. Regini Vajda modistki na Reki 4000
- 6) 15./3./1910 g. Juraju Brljaciću, pekovskem mojstru v Senju 2000
- 7) 15./3./1910 g. Pavlu Antak, ribiču na Sušaku pri Reki 2000
- 8) 16./3./1910 g. Blagorodu Relja veleposrestniku in veletržcu v Arbanasih 2000
- 9) 1./4./1910 g. Levu pl. Beloševiću, gen. ravnatelju zadruge „Hercules“ na Reki-Sušak 4000
- 10) dne 1./4./10. g. Mihajlu Bogyis, elektrotehniku na Reki 2000
- 11) dne 1./4./1910 g. N. N. izkaznice št. II./254661 in III./11.—707, na zahtevo stranke se imena ne navede 4000
- 12) dne 1./4./1910 g. Ivanu Lončar črevlj. mojstru na Sušaku 2000
- 13) dne 1./4./1910 g. Reziki Funda hotelirki na Sušaku (Hotel Continental) 2000
- 14) dne 1./4./1910 g. Antonu Uicich črevlj. mojstru na Rabu 2000
- 15) dne 1./4./1910 g. Vasilju Zatezalo, želez. stražn. v Gen. Stolu 2000
- 16) dne 1./4./1910 g. Simonu Vrečiča, trgovcu v Gen. Stolu 2000

Skupaj K 40000

beri štiridesettisoč kron, za umrle člane, katere so gornji gg. zavarovali.

REKA, dne 1. aprila 1910.

Ravnateljstvo zadruge „HERKULES“.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veleva.

MLAD GOSPOD

želi vstopiti za dobo 4 mesecev na deželi v družino ali tudi v urad v svrhu, da se priučijo slovensčine. Sprejme službo inštruktorja ali uradnika par ur na dan po pogodbi. Zmožen je italijanščine, nemščine, francoščine in splošno izobražen. — Ponudbe pod „G. W.“ na Inzeratni oddel. Edinosti“.

Veliki kinematograf BELVEDERE
TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

TRI NOVOSTI! ..... Od torka 5. do 7. aprila 1910 ..... **TRI NOVOSTI!**

Veleinteresanten program

Prvi sedeži 40 st., II. 20 stot. Otroci in vojaki 10 stot

Odlikovana pekarna in slaščičarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

namajna slavnomu trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi blaketi posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v buteljkah in še desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krogante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšje meke iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZPLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem **Vinko Škerk.**

Majcen Miloš .-. .
mizar - Trst - ulica Leo štev. 2

priloga slavnomu občinstvu

svojo mizarnico.

Izdajanje vsakovrstne, tudi **NAJFINIŠJE POHIŠTVO**

ANTON REPENŠEK
književnik v Trstu, via Cecilia 9
priporočila slavnomu občinstvu

svojo moderno urejeno delavnico,
v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

SVOJI K SVOJIM!

CARLO STRUKEL
prodajalnica drobnarij in igrac
TRST - Corso 34 - TRST

Galanterije iz usnja, Potne torbe
Ovratnice, dežniki in palice.

Spezialiteta: Potrebščine za hribolazce.

TRŽAŠKI SLOVANI in posebno okoličani ki prihajajo v mesto po raznih opravilih, imajo najlepše in najprimernejše zbirališče v dobro poznani

:: Kavarini Universo ::
ki se nahaja na tgu pred „Narodn. domom“ št. 1, uprav nasproti restavracije „Balkan“. V kavarni so poleg izvrstne kave na razpolago vsakovrstni likerji in razni slovanski, nemški in laški časniki in vse boljše ilustrov. revije. Za obilen obisk se priporočila **FRANJO BOJC.**

F. Hörmann, Trst
ulica Giosue Carducci 20, Trst
TELEFON 896.

Velika zaloga steklenih šip ter navadnih in dvojnih zreal. Kristali vsake velikosti. Specialiteta: stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejme vsakovrstne poplave, prevlačnja s steklom, verande itd. Telefon 896. **Zalagatelj sravn. podjetnikov**

Zaloga in izdelovalnica glasovirjev
C. Olivo, Trst
ulica Geppe 16., I. nadstr.
Glasovirji in Pianini — Orkestroni zadjnih novosti
Prodaja — Menjava — Posojaje.
Uglašnja in popravljnja. — Cene zmjerne.

POSTELJNA MOKROTA
Popolno ozdravljenje zajamčeno. Brezplačna navodila. Naznaniti je starost in spol. Muogo zahvalnih p sem na razpolago. — Zdravniško priporočeno.

INSTITUT „SANITAS“ VELBURG P. 345
BAVARSKO.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR
JOSIP OPPENHEIM

urar in izdelovatelj časomerjev

Trst, Corso štev. 5 (blizu knjigarne Vram)
BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur.
Stenake ure s modernim svnilom.
PRSTANI, UNANI, VERIČICE itd. po zmernih cenah.
Popravljjanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificijalnega kamna s zalogo cementa

Aristide Gualco - Trst
ulica San Servolo štev. 2 Telefon 21-42.

Mnenje gospoda dra. SERAFIMOFFA
v Sofiji.

G. J. SERRAVALLO Trst.

V prijetno dolžnost mi je podati svoje mnenje o Vašem izdelku Serravallovem KINA-VINO z železom. Je zdravilno vino dobrega ukusa ki ga rudi uživajo vsi, katerim sem ga predpisal. V kolikor sem mogel konstatirati iz rezultatov vdobljenih v praksi pri bolanih na malokrvnosti, malarični mrzlici, breztečnosti in pri konvalescentih raznih boleznih, je odveč, da ponovim to, kar so drugi moji kolegi konstatirali in to je, da so vspehi v vseh teh slučajih v vsakem pogledu najboljši.

SOFIJA, 18. oktobra 1808.

DR. SERAFIMOFF.

POHIŠTVO **SOLIDNO : in : ELEGANTNO**
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - V/A MALCANTON - TRST

vsaki mesec enkrat po dva cela dneva svobode od 10. predp. do 5. zvečer in vsako leto po 14 dni dopusta ob polni plači. Dogaja se kaj redko, da katero odpušte iz službe; večina mest se izpraznjuje vsled možitve. Kraljica izroča vsakemu dekletu, ki se ima omožiti, poročni dar, ki navadno predstavlja precejšnjo vrednost.

40-letnica slovaškega lista Dne 13. marca je minulo 40 let, odkar izhajajo v Turčanskem Sv. Martinu slovaške „Narodne Novine“.

Otrok bede.

Česki spisal P. R. poslovenil Milko Sila
Drobna, ljubka, morda celo lepa bi bila, ako bi je ne skrunilo grdo ime prosti-tutka.

Vsak večer je hodila po ulici, kjer sem stanoval. Včasih je hodila tudi, ko se je zmrzilo in ni bilo videti z enega hodnika na drugega, navadno pa sem jo opazil šele tedaj, ko so ozvilili mesto ponočnjaki, ki se niso brigali za ure.

Takoj ko sem jo prvič videl, je vzbudila v meni zanimanje s svojim plahim pogledom, ki je počival na mojem obličju in ki me je prisilil, misliti nekoliko časa na to drobno bitje.

Drugi dan se jo srečal ob isti uri, in na istem mestu, kjer sem jo včeraj videl. Imela je že več poguma. Počasi šla je naravnost proti meni in se je obotavljala, kakor človek, ki ve, da ga kdo obgovori.

Rekel sem jej nekoliko besed. Odgovorila je kratko in ne vem več, kako se je zgodilo, da je bila čez nekaj časa v mojem stanovanju.

Ničesar nisem imel, s čemer bi ji postregel. Zadovoljila se je z gorkoto, ki je prihajala od peči. Sela je k nji in si je ogrevala otrple roke. Opazoval sem to drobno postavico, nežno, skoro otroško.

„Zunaj je mraz, tukaj pa je tako prijetno“, je rekla potem, ko se je ogrela, „jaz pa nimam nič toplega na sebi, poglejte v tem hodim v največjem mrazu“.

Pokazala je modro suknjico s pozlačeni gumbi, polno luknjic in krp.

„Kaj si ne morete preskrbeti boljše, ki bi vas grela?“
„Ne morem, nimam denarja. — Ako bi imela drugo obleko bi lahko šla v kavarno, tam je drugače nego na ulici. Gospodje si sami izbirajo in ne bilo bi mi treba brozgati po snegu.“

„Zakaj delate vse to, zakaj si nočete poiskati drugačnega zaslужka, glejte, kak bo konec vašega življenja; dokler ste zdrava in mlada, se še lahko preživljate, toda pozneje — kaj bo potem?“

„Slabše se mi ne bo nikoli godilo“, je odgovorila. „Ko bom stara, bom beračila in ljudem se bolj smili stara ženska, ker vedo da ne more delati, toda jaz; pošiljajo me iskat dela — ampak kam, tega mi ne povedo. Delo, „se je nasmejala,“ kje naj je dobim, kje, to naj mi kdo pove!“

„Vsak človek lahko dobi dela, ako hoče.“

„To so besede, ki sem jih že mnogo-krat slišala. Tako lahko govorite vi, ki ste gledal bedo le od daleč. Toda, kaj naj začne tisti, ki od jutra do večera išče dela in ga ne more dobiti? Jesti pa mora. Imela sem službo v tovarni. Niti tedan ni minil, ko me je poklical tovarnar v svojo pisarno. Bila sem njegova. Morala sem, ako ne, bi mi odpovedal službo. Za vse to sem imela trideset krajercjev na dan. — Zbežala sem. Ves mesec nisem skoro ničesar jedla, in kaj sedaj, — nu svetujte mi, kaj naj začnem. Začela sem drugače živeti, toda ne rado-vojnjo. In mislila sem si: Samo še danes, še jutri, potem se rešim, toda zaman. Prenizko sem padla. Nazaj ni bilo več možno. — In čemu ste me pravzaprav poklicali sem“, je vzkliknila naenkrat, „vem kaj moram delati, ne potrebujem, da bi me učili. Tak ste kakor vsi drugi!“

Smilila se mi je.
„Zakaj molčite, povejte kaj, tu je sedaj pusto, toda pred par trenutki je bilo lepo“, je nadaljevala. „Zakaj ste me poklicali sem, imate me tu, vaša sem sedaj!“

„Ničesar nočem od vas“, sem odgo-ovoril, „odpuscite, da sem vas zadr-žal.“

Posegel sem v denarnico.
„Denar“, je vzkliknila, „zakaj, če-
mu?“
„Le vzemite!“

„Nočem!“ se je branila.
Siloma sem ji stisnil bankovec v roko. Vsa osupla je stopila korak nazaj.
„Nočete?“ sem se ji nasmešnil.
„Ampak za—kaj, za—kaj“, je šepetala.
In predno sem ji mogel ubraniti, se je sklo-nila in mi je poljubila roko.
Ostal sem sam v sobi.
Na desni roki se je svetila solza, po-gledal sem jo, bila je tako čista in prozorna, kakor so solze poštenih žen.

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove
(vagal Torrente) | Alla città di Londra
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Povrtniki, močne jope, košubi in rumih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristan-anglečki). Specialiteta: blago tu- in inosemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po mazi po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nekkih cenah

Guido Levi Minzi

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega POHIŠTVA
Spalne in jedilne sobe na izbero, Najnovejši uzorci.
Trst, Via dei Rettori št. 1
Telefon št. 71 Romano IV.

Jure Karaman

Zaloga vina: V. Tintore 10, Gostilne: Via Scorzeria 4 in V. Valdirivo 14.
Gosp. Jurč Karaman iz Krila (Jesenice) Dalmacija izločil je na zadnji mednarodni razstavi v Parizu svoja izvrstna dalmatinska vina (črno, belo, opolo in refolk) — in bil odlikovan z diplomom zlate kolajne in častnim križcem (Diplôme de Médaille d'or avec Croix d'Honneur du Mérite.

Oglase treba naslovljati na inzeratni oddelk „Edinosti“

Mala hiša z velikim vrtom v okolici blizu morja želi se kupiti. — Naslov pove Edinost. 547

Loterija na korist društva „Varstvo dojenčkov“.
Žrebanje nepreklicno dne 12. maja 1910.
Glavni dobitnik 60.000 vrednosti
7173 dobitkov. **SREČKA STANE I KRONO.**
Pivi trije glavni dobitki v vrednosti K 60.000, K 5000, K 2000 se izplačujejo na zahtevo po od-bitju črta v celotju. Vsi drugi dobitki obstoječi iz efektov se ne izplačujejo v denarju Srečke se dobijo v tobačnih tržih, kolekturah za loterijo, menjalnicah, kakor tudi pri **LOTERIJSKI UPRAVI, DUNAJ, JAKOBERGASSE št. 5**

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibel in drug se je preselilo na Corso 49 (Piazza Goldoni) Tel. 1405
z bogato opremo za vsako-vrstni pogreb. in prodajal-nico mrtvaških predmetov in vsa-kovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga **voščenih sveč**
Predeja na debelo in drobno.

Na obroke! **Velika Izbera** **Na obroke!**
izgotovljen. oblek za gospode in manuf. blaga
po jako zmernih cenah!
JAKOB DUBINSKY, Trst, Barriera 34, II. n.

MALI OGLASI
MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane be-sede se računajo enkrat več. Naj-manjša pristojbina stane 40 stot-tink. Plača se takoj ins. oddelku.

Iščem kompanjona (lahko tudi ženska oseba) s 3000 do 5000 kronami, za neko zelo dobičkanostno podjetje. Vsak riziko izključen. Ponudbe pod „kompanjon“ na Inzeratni oddelk Edinosti. 522

Pristna vina vipavsko lastnega pridelka, istrsko in o poletnem času kraški teran, priporoča glavnomu občinstvu Fran-c Strancar, lastnik gostilne „Pri Vipavcu“ v ulici Industria, zraven ulice Giuliani. 375

Porcelan steklo, razni železni predmeti emaj-lirani, igrače, drobnarije, velikanska zaloga manufaktur, izgotovljenih oblek in blago za gospode se slučajno proda Via del Toro 13 (na voglu ulice Boschetto). 540

Odda se v najem meblirana soba v ulici Com-merciale št. 9, (hiša gosp. Hile-branda) II. n. 200

V najem se oddajo bicikli
z zaloga dvokoles
in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.
TRST, Via Scorzeria št. 12
V. Osvaldella
Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. popold.

!!! Naznanilo. !!!
Naznanja se slavnemu občinstvu, da se je odprla nova

! mesnica !
v ulici Giuliani št. 25
kjer se prodaja meso prve vrste
 jagnjetino in teletino
po nizki ceni. — Solidna postrežba.
Riccardo Pangoni.

Nepremočljiva pregrinjala:
za voze, vagona, žerjave, blago itd.
Izposojuje pregrinjala.
Ivan Sivitz
Trst, ul. G. Gallatti 6.

Podpisana priporoča svojo dobroznano gostilno
„Pri stari breskvi“ v ulici Belve-dere št. 17, kjer toč najboljše KRAŠKI TERAN, istrsko črno in vipavsko belo vino. Domača kuhinja. Postreže ob vsaki uri z miznimi in gorkimi jedmi. Postrežba točna. — Cene zmerno.
Za obilen obisk se priporoča udana
Josipina Filer, gostilničarka.

„Slavija“
vzaj. zavarov. banka v Pragi
Rezer. fondi K 44,437.036-01.
Izplačane odškodnine in kapitalje K 98,323.486-35.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.
Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombi-nacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.
Zavaruje poslopja in premičnino proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in naj-kulanteje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička iz-datne podpore v narodne in občno-koristne namene.
Glavni zastopnik v Trstu
V. CEGNAR, ul. Caserma 12, I.

SAMO
MINLOS PRALNI PRAŠEK

RAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILLOM
Je tisti, o katerem prvi znanil in odlični kemik milno industrije, g. dr. K. DEITE — Berolin, da ima velike pralno večjo nego milo ali milo in soda. ne da bi se lotil perila.
Minlos^{ov} pralni prašek
je torej najboljšo, kar se more siliti za pranje per-ila, varuje perilo kar se najbolj da misliti, je POCANI in daje
bliščečo beloto in je popolnoma brez duha.
Zavitek 1/2 kg stane samo 30 vin.
Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonijalnimi bla-gom in milom.
Na debelo L. Minlos
Dunaj, I. Mülkerbastei 3.

JADRANSKA BANKA v TRSTU
Filijalka v Opatiji Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje). Filijalka v Opatiji

KUPIJE IN PRODAJA
VREDNOSTNE PAPIRJE
RENTNE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETNE, DELNICE, SREČKE I. t. d. I. t. d.)
VALUTE IN DEVIZE
PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGA LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH

ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA
SAFE — DEPOSITS
PROMESE K VSEM ŽREBANJEM. — — —
ZAVAROVANJE SREČK.
MENJALNICA.

4 %
VLOGE NA KNJIŽICE.
TEKOCI IN ZIRO RACUN
VLOZENI DENAR OBREŠTUJE SE OD DNE VLOGE DO DNE VZDIGA.
STAVBNI KREDITI — KREDITI PROTIV DOKUMENTOM VKRANJA. — — —

Uradne ure: 9.—12., 2.30—5.30. — Brzjavlj.: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 1793